

Tarinoiden Helsinki

Kartta: Kaupunginarkisto.



Eteläsataman rantalaiturit

1. Linnanlaituri

Presidentin linnan edustalla sijaitsevaa laituria alettiin 1800-luvun loppupuolella kutsua Linnanlaituriksi vaikka rakennus, jonka edustalla se sijaitsi oli tuolloin nimeltään Keisariinainen palatsi. Palatsi valmistui keisariperheen Helsingin vierailuja varten vuonna 1843. Satama-allas on nimeltään Linnanallas. Tästä ovat perinteisesti lähteneet alukset Suomenlinnan (Viaporin) merilinnoitukseen.

2. Keisarinluodonlaituri

Kauppatorille pystytettiin vuonna 1835 "Keisarinna Aleksandran kahta vuotta aiemmin tapahtuneen vierailun muistoksi. Keisari Nikolai I ja keisarinnaa kuljettanut alus kosketti torin edustalla sijainnutta karia joka sai heti nimekseen Keisarinluoto. Kun rautatieyhteys, satamarata rakennettiin Katajanokalle vuonna 1895, Kauppatoria laajennettiin ja uusi laituri-alue sai nimekseen Keisarinluodonlaituri.



Kuva: HKM CC BY 4.0.

3. Lyypekinlaituri

Pääkaupungin uusien kivisten rantalaiturien rakentaminen oli työlästä ja kallista. Kauppatorin eteläpuolella sijaitseva laituri valmistui 1800-luvun puolivälissä. Tästä laiturista suuntautui liikenne Tallinnaan eli Rääveliin ja sittemmin myös Saksaan. Tämän johdosta laituria alettiin kutsua Lyypekinlaituriksi. Kauppahallin viereinen satama-allas on nimeltään Vironallas, sillä jo 1800-luvulla virolaisjaalat käyttivät allasta satamana.

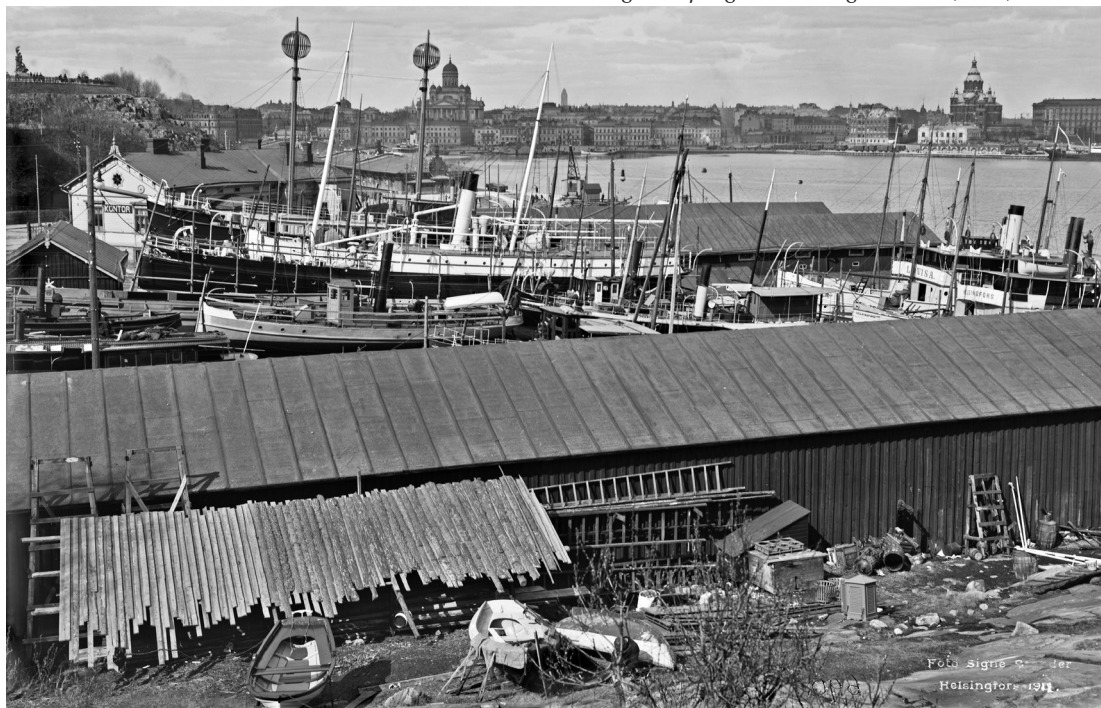
4. Pakkahuoneenlaituri

1800–1900-lukujen vaihteessa sijaitsi nykyisen Eteläranta 10:n kohdalla Etelä- ja Pohjoismakasiinikatujen välissä Helsingin pakkahuone, jossa säilytettiin ja tullattiin satamaan saapunut tavara. Satamalaituria alettiin tuolloin kutsua Pakkahuoneenlaituriksi. Pakkahuone purettiin ja sen paikalle valmistui Olympiakisoja varten uusi hotelli vuonna 1952.

5. Olympialaituri – Olympiaterminaali

Laiturialueen paikalla sijaitsi telakka vuosina 1746–1938 (Ullanlinnan laivaveistämö, sittemmin Helsingin Telakka Oy). Helsingissä piti olla XII Olympiakisat vuonna 1940, joita varten ryhdyttiin rakentamaan matkustajaterminaalia. Talvisota 1939–40 keskeytti työt ja sitten myös kisat peruttiin. Olympialaituri ja Olympiaterminaali valmistuivat lopullisesti Helsingin Olympialaisiin vuonna 1952.

Kuva: Helsingin kaupunginmuseo / Signe Brander, 1912, CC BY 4.0.



Tähtitornin vuoren ja Kaivopuiston väliseltä ranta-alueelta sai väistyä vanha telakka-alue kun päätettiin rakentaa uusi ajanmukainen matkustajaterminaali vastaanottamaan Olympialaisiin saapuvia laivamatkustajia. Näin uutta rakennusta alettiinkin kutsua Olympiaterminaaliksi ja ranta-aluetta Olympialaituriksi. Kun terminaalia alettiin rakentaa vuonna 1939, saapui Helsingin satamaan ulkomailta hieman yli 48 000 matkustajaa.